

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-й год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно економічний тижневник у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
 Для Галичини 2.50 дол.
 Для України 2.50 дол.
 Для п. Америки 2.50 дол.
 Для Канади 2.50 дол.
 Для Аргентини 6 пез.

„PRACIA“

Jornal semanal para os Uk-
 rainos no Brazil.
 Publica-se em Prudentopolis
 às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс.
 від стиха. Більші по 200 рс. За
 всякі оголошення платить ся з
 гори.

PRACIA

Prudentopolis —:— Parana

Ми Українці до своєю
 В нас є сила Каравів!

Не розлучать нас ні море,
 ні межі чужих країв. Гімн ам. Укр.

Гіркі слова.

Не хотілосяб виповідати їх — отсех гірких слів — та мовчати не сила. Дня 10. мая ц. р. писав п. П. Карманський до «Українського Прапора» у Відні (диви ч. 24) вражіння з Бразилії, головно з оселі Ірасеми, представляв ідеалізм бразилійських Українців, їх патріотизм і посвяту та писав між иншим: «Сі тисячі (зложені на позичку Нац. Оборони) се доказ тріумфального походу ідеї української державности навіть у лісові бразилійські нетрі». І далі: Не дочисливсяб, скільки миль проїхав я залізницями й підводами за сі два місяці, а ще нігде не зустрів я ні одного холодного погляду, не вчув ні одного терпкого слова».

Ось так писав делегат Уряду про Бразилію після двох місяців свого в ній побуту, підчас побуту в Ірасемі.

Чи міг би він сі слова повторити сьогодні?

Сумніваємося дуже... Бо чи можемо ми, сини галицької землі, що Голгофтою стала, звідки вже вісім літ крик розпуки на весь звіт несесь, чи можемо з рукою на серці сказати, що ми обовязок супроти цього краю виповнили?

Пробіг! на пів мільрейса оцінило себе серце бразилійського Українця в тому часі, коли серце галицького Українця пожертвувало на рідну справу мільони, бо віддала не лишень все своє майно, але приняло добровільно тортури, голод, холод і смерть своїх наймильйших.

Один польський робітник пожертвував рідній країні 50 тисяч, а звиш 40 тисяч Українців жертвували своїй вітчизні 23 тисячі! І ми дивуємося, що Поляки мають державу, а ми ні; що з Поляками числяться, а з нами ні; що Польща існує, не дивлячися на це, що вона сморід розносить по цілому світові, а України немає, хоч наша справа чиста як непорочне серце, бо за сю справу гинуть мільони мучеників!

Оподі показував мені п. Карманський лист від одного з наших колоністів в Рійо Гранде до Суль, де тойже пише, що сума 100 тисяч на Бразилію замала і її можна зібрати духом, коли тільки на кожного Українця по 2 мільрейса розложити.

Гай-гай! мед би пити устами цього патріота-ідеаліста. Та ба! Коли кожний Українець Бразилії оцінив свій патріотизм на пів мільрейса... Що ви вдієте?

Не хотілосяб виповідати їх — отсех гірких слів — та мовчати

го світа. — І колонія сказала: не дамо грошей, оставимо їх собі. Бо чому цей Уряд не зробить такого чуда з цілою Європою, щоб ся Европа задавила і Польщу і совітську Росію, а на їх могилі побудовала вільну українську державу? Коли цей Уряд не чудотворець, так ми йому дулю. Коли він бідний, так нехай скорше гине, бо чого він бідний? Коли рідний край хорий, так ми його скорійш задусимо, бо чого він хорий?

Ось які ми філософи, тай ще які хитрі! Для того, що Европа нас катує, ми рідний край покараємо, бо чого має цей край мучитися, як ми дамо йому лік і від смерти спасемо? І дивуємося, що про нас в Бразилії ніхто не знає, що нас за польських пахолків вважають... А хотілиб, щоб і конзулят наш тут був, щоб і посольство наше в Рійо сиділо; всяких парад бажаємо, бо, мовляв, Поляки їх мають.

Один польський робітник дав на польські паради 50 тисяч, а поверх 40-тисячна українська громада господарів дала на ратованне конаючого свого рідного краю 23 тисячі — по пів міля від душі. За пів міля бразилійський Українець хоче мати вільну державу, хоче виратувати зруйнова-

сі! Ось які ми крайцарові патріоти!

За пів міля хочемо за одну ніч збудувати нашу державу, забуваючи про це, що італійський нарід цілу сотню літ поливав свою землю кровю, а ірландський добився неповної своєї волі жертвою п'ятсот літньої боротьби і при допомозі соток мільонів доларів, що поплили від їхньої еміграції з Півн. Америки.

Не хотілосяб виповідати їх — отсех гірких слів — та мовчати не сила. Не до усіх ті слова відносяться; не всі ми такі крайцарові патріоти. Найменша наша колонія Каразіньо трохи не дві тисячі на позичку записала; найменша громада в Трейсе Баррас (12 родин) на тисячу мільрейсів спромоглася; Ірасема честь всієї Бразилії підтримала. — Маємо на думці інших; а кого, про це кожний легко кожний може догадатися. Нехай же сі, котрі уміють догадуватися і ще не зовсім сором затратили, вдарять себе в груди і поки час свій гріх направлять.

Бо справді гірко буде як пану Карманському прийде перекрыелити слова, які він писав у маю цього року до редакції нашого Урядового часопису у Відні, щоб рідний край розрадувати і в розпуді його надією піддержати.

риту сьогодні?
Сумніваємося дуже... Бо чи можемо ми, сини галицької землі, що Голгофтою стала, звідкиля вже вісім літ крик розпуки на весь звіт несесь, чи можемо з рукою на серці сказати, що ми обов'язок супроти цього краю виповнили?

Знаю одного польського робітника в Сан Павлю, який на позичку польській державі 50 тисяч мільреїсів записав. Знаю таких польських кольтоністів, котрі по пять і десять тисяч на сю ціль не жаліли.

Число касу нашої позички Національної Оборони. Від грудня минушого року до серпня ц. р. каса виказує суму 32 тисяч мільреїсів, а після відтягнення суми 9 тисяч, зложених одною Грасевою, остається на звиж 40-тисячну громаду бразилійських Українців сума 23 тисяч мільреїсів. По пів мільреїса на душу.

СТАТУТ українського Союзу в Бразилії.

§. 1. Назва:

Український Союз в Бразилії.

§. 2. Ціль Укр. Союзу.

Зорганізувати українську еміграцію в Бразилії політично, культурно й економічно в одну громаду, свідому своїх горожанських обов'язків і прав, дати їй громадянське і моральне виховання, вщипити в неї свідомість і дороженне національними традиціями та зробити з неї дисципліновану громаду добрих горожан Бразилії. А врешті стремити до збагачення цієї еміграції дорогою кооперативної діяльності.

§. 3. Діяльність У. Союзу.

Щоб намічену ціль досягнути. Український Союз в Бразилії ставить собі задачу:

1. Притягнути до праці всі інтелігентніші сили;

2. Притягнути всіх дорослих бразилійських Українців обоєго полу в члени, щоб У. Союз міг на зовні, перед Урядом Бразилії і його органами, репрезентувати волю всієї української бразилійської еміграції, боронити прав горожан Українців в бразилійській Республіці і маніфестувати свою волю своїм власним представництвом;

3. Плекати навчання українських дітей, не тільки у бразилійській, а також і у рідній мові, і дбати про відповідних кваліфікованих учителів, горожан Бразилії українського походження, а врешті старатися о виховання місцевої інтелігенції, щоб при-

розложити.

Гай-гай! мед би пити устами цього патріота-ідеаліста. Та ба! Коли кождий Українець Бразилії оцінив свій патріотизм на пів мільреїса... Що ви вдієте?

Не хотілосяб виповідати їх — отеих гірких слів — та мовчати не сила. Не так давно був п. Карманський на одній кольтонії. Приняли його з парадом виетріляли чимало фоґетів, говорили промови, кричали на честь президента д-ра Петрушевича гучні вівати, зложили на позичку по верх тисячу мільреїсів, клялися душу віддати за рідну країну. І все те в «Праці» було написане. І прийшов один нікчемний чоловічок, дурачок, наговорив людям, що наш Уряд, котрий в розпуці останнім рухом вміраючого боронить рідну справу, що цей Уряд не варта піддержки, бо його вже стільки разів обдурили сильні це-

спорити загаломі провідників і заступників, які допомоглиб йому піднести себе з культурного і матеріального занепаду.

В тій цілі У. Союз в Бразилії ставить собі найблищим завданням засчованне Виховавчого Інституту, в котрому здібна молодь, користаючи з науки в публичних і вищих школах, користуваласяб рівночасно матеріально і морально допомогою загалу і виховуваласяб на свідомих інтелігентів, провідників.

4. Змагати до зорганізованя національного капіталу і допомогти українській торговлі і промислови:

а) через підготованне фахових торговців і промисловців, б) через створенне Української Гуртівні, яка доставлялаб купцям товари по можливо низьких цінах, в) через зорганізованне купівлі продуктів від українських хліборобів, а врешті г) через заснуванне щадничих кас і кредитових товариств.

Ад 3.

Щоб своє завдання, намічене в §. 2. під 3., як слід виповнити, У. Союз в Бразилії, попри дбайливість про школу для дітей, має займитися також і доростаючою молодіжю та старшими і має дбати:

а) щоб у кождій оселі була заснована читальня з бібліотекою і з часописями.

б) щоб молодіж згуртувати в аматорські театральні кружки, які плекалиб театральні вистави, устроювалиб святочні концерти, а по змозі бодай плекали рідний, церковний і свіцький спів,

в) щоб молодіж товариськими забавами, при рівночасних відчитках, лектурі і балачках на поважні і навчаючі теми, відтягнути від п'янствования, деморалізації, розпусти і

на польські паради 50 тисяч, а по верх 40-тисячна українська громада господарів дала на ратованне конаючого свого рідного краю 23 тисячі — по пів міля від душі. За пів міля бразилійський Українець хоче мати вільну державу, хоче виратувати зруйновану рідну країну від смерті, хоче отерти сльози десяткам і соткам тисяч вдов і сиріт по героях, хоче утримати українську армію, українські посольства і конзулят і мати паради. А кільки кождий з нас платить податку, щоб вже готову бразилійську державу втримати? Кільки цього податку йде на кождий сірник, на кождо фляшку пива, чи горівки і так далі в нескінченість? А ми хочемо створити державу, вести війну з цілим світом, отерти сльози мільонам — і робимо відповідальним наш Уряд, що він за нашого пів міля всего того не зробив до-

дичіння, а при тім дати їй нагоду набратися лагідніших і чемніших форм поведіння, та зорганізувати пластові дружини (скавти),

г) щоб зорганізувати в кождій оселі курси для неграмотних і вечірні доповняючі курси,

д) щоб постаратися о відповідних інструкторів, які устроювалиб по оселях теоретичні і практичні виклади, з обсягу агрономії і сільського господарства, і дбати про допомогу хліборобам — у готівці, насінню, машинах і др.

е) щоб утримувати свій орган політично-просвітний, котрим покишо являється видавана в Прудентополі «Праця», і видавати та поширювати корисні книжки з області всякого знання і белестритичні твори.

Замітка: Вважаючи рідну церкву одною з найважніших національних і виховуючих інституцій, головно на еміграції, і трохи чи не найсильнішим заборолом перед денационалізацією, У. Союз в Бразилії не може підтримувати затій на нищення цієї церкви і гр.—кат. обряду, з якого боку вони не виходилиб, і це відноситься в першій мірі до школи, де виховання молодіжи мусить бути релігійним.

§. 4. Організація У. Союзу.

1. Україн. Союз в Бразилії покликують до життя установчі збори на з'їзді делегатів від усіх україн. осель.

Після уконституовання президії і виділу, себто Головної Ради Союзу, та затвердженне статутів вибирається на установчих зборах делегатів для осель, котрі мають завдання зорганізувати філії Союзу.

2. На чолі організації стоїть

правління. Бо справді гірко буде як пану Карманському прийдець перекрыслити слова, які він писав у маю цього року до редакції нашого Урядового часопису у Відні, щоб рідний край розрадувати і в розпуці його надією піддержати.

Оден з кольтоністів.

Договір в Спа.

На засіданню польського союму у Варшаві посол Домбскі (голова польської мирової делегації в Ризи) прочитав зміст договору в Спа, який досі не був офіційно оголошений. Тому, що сей договір не втратив до нині свого значіння, подаємо його в перекладі:

Польський уряд годиться:

1. Підписати розем (з большевиками — пр. Ред.) і забрати

Головна Рада У. Союзу,

котра складається:

- з Директорії трьох президентів,
- з генерального секретаря,
- з генер. скарбника,
- з трьох членів виділу,
- з трьох членів контрольної комісії.

3. З рамени і в залежності від Головної Ради Союзу працюють дві секції Союзу, а іменно:

4. Просвітня секція

має свій окремий виділ, зложений: з председателя, заступника председателя, секретаря, скарбника і з трьох виділових.

Вона при своїй автономії являється органом Головної Ради Союзу і обов'язана складати звіти з своєї діяльності і касові звіти перед Гол. Радою Союзу на місяць перед річними загальними зборами Союзу.

3. Ціль цієї секції:

1. Попри намічену ціль в §. 3. під 3. названа секція має на меті зорганізуванне україн. учительства в Бразилії в цілі ведення однощільної просвітньої акції і взаємної допомоги при самообразованню.

2. В тій цілі організується секцією покишо підготовчий курс для кандидатів на вчительські посади і кождого року в часі великих ферій доповняючі курси для вчителів, головно з практичної методики і українознавства.

3. Просвітня секція допомагає оселям при обсаджуванню шкіл учителями, не прекудикуючи прав автономности шкільних місцевих виділів, які у складі: председателя, його заступника, секретаря, скарбника і двох виділових ведуть адміністративну сторону діяльності школи, при чому мають рішаю-

Ви ще не зложили на Позичку Національної Оборони?

Ви ще не є членом „Українського Союзу в Бразилії“?

Ви не передплачуєте єдиної української часописи в Бразилії — „Праці“?

І Ви ще називаєте себе Українцем?!

польські війська та задержати їх на лінії устійненій конференцією 8-го грудня 1919, т. є. на так званій лінії Керсона, як тимчасовій границі, а совітські війська задержаться 50 клм. на схід від сеї лінії, одначе Вильно буде негайно віддане Литві. Що до Сх. Галичини, то війська (польські) задержаться на лінії, до якої дійшли в дні розему (під Львів і на захід від Стрия — прим. Ред.), після того будуть стягнені 10 кл. на захід.

2. Можливо скоро буде скликана до Лондону конференція, на котрій мають явитися представники Польщі, Росії, Литви, Фінляндії і Латвії, котра має допровадити до трівого мира між Росією та її сусідами. Представники Сх. Галичини будуть візвані до Лондону і представлять свої справи перед конференцією.

3. Польський уряд обов'язується прийняти рішення Найвищої Ради що до границь Литви, а в будуччині що до границь Східної Галичини, в тешинській справі й дотично договору між Бельгією і Польщею.

Уряд Великої Британії, беручи під увагу згоду Польщі на се, зробить негайно відповідні пропозиції Росії. А колиб совітські війська відмовили розему і перемашерували вище наведену лінію, союзники запевнюють Польщі цілу поміч, зокрема у воєнним матеріялі, о скільки се можливе, приймаючи під увагу власне вичерпання й важкі зобов'язання, польському народови оборону своєї незалежності й народнього істнування.

І два роки, завдяки жертволюбивості українського громадянства по цей і той бік океану, могли ми сповняти поставлене собі завдання. А через цей час, українська еміграційна молодь мала змогу сяк-так продовжати студії, перервані довгими роками світової війни й визвольної боротьби за Батьківщину.

Та тепер, в третьому році допомогової акції Товариства, в незмірно важких обставинах доводить ся нам вести дальше дотеперішню працю.

Вже від кількох місяців ми з жахом бачимо, як маліють лепти нашого громадянства й остигає жертволюбивість. Від кількох місяців наше Товариство вже тільки частинно могло допомагати еміграційному студентству.

Тепер і цього не стає. Допомоговий фонд нашого Товариства вичерпаний вже цілковито! Положення студентства грізне. В найближчих днях може воно остати без піддержки в боротьбі зі злиднями еміграційного життя. І думка про цю можливість, можливість культурної загибелі півтора сотки українських студентів, переймає нас невисказаним жахом.

В цім важкім для нас моменті, звертаємо ся до всего нашого громадянства, і до Вас Українців-емігрантів в далекій Бразилії, з гарячим закликком о поміч.

Ми знаємо що не безжурне Ваше життя, і що важкою працею здобуваєте собі можливість істнування. Невже-ж однак Ви не в силі допомогти нашій молоді? Невже-ж Ви не в силі допомогти?

Папа і Генуя.

В статті під таким заголовком „Берлінер Тагблят“ обговорює політичне становище й діяльність Ватикану від часу вибору бувшого папського нунція в Польщі, кардинала Раті на голову церкви. Автор статті римський кореспондент згаданої газети порівнює Пія XI. до Сикста V. і стверджує, що — подібно як Сикст V. — Пій XI. зробив великий завіт і відвернувся від тих, що підпирали його кандидатуру і тішилися найбільше з його вибору, маючи тут надумці Францію і Польщу. Се показалося наглядно із bliження Ватикану до італійського уряду та полишення державного секретаря кард. Гаспарі на своїм становищі.

Одначе оконечно — пише „Б. Т.“ — заявився Пій XI. проти політики Франції підчас генуєнської конференції, а саме в двох листах що торкалися конференції. В першій листі до архієпископа Генуї міститься між иншим знаменитий уступ про багнети, що загрожують мирови, в другім дипломатія Ватикану виступила проти „малодушности і завзятости“ побідників. Сі листи, се очевидне й отверте осудження французької політики. Так ожте гірко завелися Поляки, Французи і їх союзники, коли очікували від нового Папи зміни політичних засад, якими руководився колись його попередник Венедикт XV. Пій XI. зрозумів ще краще, чим його попередник, версальський договір є смертельним ворогом всякого мирного розвитку Європи і світа.

Як дальший доказ наводить „Б. Т.“ зближення Ватикану до совітів та невдоволення, гнів а навіть обурення бельгійської преси з приводу політики нового Папи котрий має ті самі політичні горизонти, що й Ллойд Джордж. Вкінці пише „Б. Т.“ що коли в Італії всі партії без виімку стоять по стороні Папи а італійський уряд враз з Ллойд Джорджем відстає від Папи...

шталценем“ — пишуть в письмі до уряду — діввалися до державного жолоба й забирається до переслідування костела і клиру.“

„Така несправедливість певно не вийде на здоровле Польщі, навпаки історична Немезіс стягне на соціалістичну, безбожну Польщу кару, бо бляга і бліхтр не довго поплачує. Соціалістична голота й всілякі підурядничини, народні учителі робітники ітп. побирають великі платні, підчас коли клир терпить немилосерно переслідування.“

Польський уряд є лайдацький (підчеркненне „Дзенніка Людового“), бо поповнює злочин і несправедливість на католицькім костелі, тому клир в Малопольщі не може попірати такого правительства, до якого ніхто, шануючий свою честь, не може мати довіря.

Ціла малопольща просякнула ненавистю до сеї банди урядників без чести й віри у Варшаві. Ми тут переконані, що у Варшаві урядують самі злодії, обманці, цигани й паскарі. Статистичних витягів абсолютно не будемо писати ні посилати. Ми всі до того порозумілися. Коли польський уряд не має чести і сладається з самої голоти, а до того ще обкрадає клир з його малої платні, ми мусіли заняти вороже становище, яке заняв подлий польський уряд супроти свого клиру“.

Польща скрутить карк і чорти її вхоплять, коли у Варшаві далі будуть панувати такі відносини. На Вавель короля католика! — то одинокий клич уздоровлення згангрінованої Польщі“.

Підписані під тим посланієм: Кс. Юзеф Келкоскі, Г. Шмулаковскі, кс. А. Словецкі і кс. Войталіньскі (зі Станиславова Перемишля і Львова).

(„Дзеннік Люд. з червня, ч. 123).“

Комунікат.

Деякі бразилійські газети приде...

машперували вище наведену лінію, союзники запевнюють Польщі цілу поміч, зокрема у воєнним матеріалі, о скільки се можливе, приймаючи під увагу власне вичерпанне й важкі зобов'язання, польському народови оборону своєї незалежності й народнього істновання.

Підписано: Володислав Грабскі, Готель Британік, Спа, 10. липня 1920.

Ратуйте загибаючих на вигнання студентів.

Земляки!

Два роки вже минуло, як заснувалося у Відні наше товариство, — Товариство Прихильників Освіти. Ціль його: несення культурно-матеріальної допомоги українському студентству на еміграції, голов-но на території теперішньої Австрії.

Ми знаємо що не безжурне Ваше життє, і що важкою працею здобуваєте собі можливість істновання. Невже-ж однак Ви не в силі допомогти нашій молоді? Невже-ж Ви не в силі дрібними жертвами причинити ся до злагіднення цієї нужди, в якій опинило ся наше студентство?

Земляки! Нагадайте собі Старий Край! Нагадайте пекло воєнного страхіття, через яке він перейшов, і його геройську боротьбу останніх літ! І згадайте про це, що українська молодь найбільші понесла втрати.

А ми певні, що на цей наш за-клик, поспішите зі скорою помічю цій молоді.

Відень, 1. червня 1922.

ЗА ВИДІЛ ТОВАРИСТВА:

Др. Андрій Бурачинський М. Стрільцівський
м. голова. секретар.

рий має ті самі політичні горизонти, що й Ллойд Джордж. Вкінці пише "Б. Т." що коли в Італії всі партії без виімку стоять по стороні Папи а італійський уряд враз з Ллойд Джорджем витають Папу як свого союзника в боротьбі за світовий мир, відношенне Франції до Апостольської Столиці псується.

Польський клир до польського уряду.

Недавно вніс посол Дашиньскі інтерпеляцію в польськiм соймі з приводу „неслиханих грубьяньств“, яких допускається польський клир до польського уряду. Дашиньскі навів в цілости одно письмо польського духовенства, в якiм воно домагається заплати за статистичні витяги і в якiм саме є чи мало таких "грубьяньств."

"Всяка голста з "домовим вик-

Комунікат.

Деякі бразилійські газети принесли вістку про усуненне з Відня місії „Уряду Західної України“, в слід за тим тутешня польська преса почала вперто кольпортувати фальшиву відомість, немов би уряд Австрії усунув з своєї території Уряд Сх. Галичини, на чолі котрого стоїть др. Е. Петрушевич.

Щоб запобігти тенденційному баламученню опінії загалу, подаємо до відома, що під розв'язаною місією Зах. України треба розуміти посольство уряду Петлюри з Вел. України, підтримуваного дотепер польським урядом, а Уряд дра Е. Петрушевича має назву Уряду Републики Схід. Галичини і під такою назвою він виступає у всіх своїх офіціозах перед другими дер-

чий голос при доборі учителів, заключаючи з ними договорів і т. п.

4. А врешті утримується секцією мандривну бібліотеку, яка далаб вчителям змогу познайомитися з найважнішими творами з обсягу дидактичної і научної літератури.

5. Економічна секція.

1. Так само, як просвітня, є зорганізована і економічна секція і така сама її залежність від Гол. Ради Союзу — з цією ріжницею, що замість виділу в сій секції іменується Гол. Радою Союзу дирекцію і вибирається на загальних річних зборах У. Союзу надзірну раду для цієї секції і контрольну комісію.

Функції предсідника в цій секції виконує один з членів Директорії У. Союзу.

3. Отже склад управи цієї секції такий: директор, секретар, надзірна рада в числі трьох членів і контрольна комісія трьох.

4. Директор, в порозумінню з дирекцією Гол. Ради Союзу іменує і приймає фахових урядовців (ліловода) віжантис і т. п.

6. Філії Союзу.

1. Делегати Союзу, вибрані на установчих зборах, а по скінченню адміністративного року на загальних річних зборах Союзу мають найпізнійше до трьох місяців після свого вибору на своїх оселях зорганізувати, евентуально перевести вибір виділу філії Союзу в такому складі: голова, заступник голови, секретар, скарбник і двох виділових, а врешті контрольна комісія, зложена з трьох членів.

2. Філія має зайнятися на кольонії і вести всю діяльність намічену статутом §. 3, за виімкою точки д'яд 3.

3. Істнуючі вже по оселях організації переімінюються на філії У. Союзу в Бразилії, отже і всі інституції, за виімкою чисто церковних, являються інституціями підчиненими місцевої філії У. Союзу.

4. З рамени Голов. Ради Союзу переводить генер. секретар, або окремих делегат Гол. Ради, люстрацію філій і то по змозі принаймні раз в році. На основі його звіту Голов. Рада може зарядити потрібні зміни у веденню адміністрації філії, а що найменше може дати виділови філії потрібні вказівки і поради.

Заключення: Отже вся езекутивна влада концентрується в руках:

а) „Центрального Заряду Укр. Союзу в Бразилії“, репрезентований Головною Радою Союзу,

б) в „зарядах філій У. Союзу в Бразилії“.

§. 5. Середники до осягнення ціли.

Середниками до осягнення наміченої ціли є:

1. вписове у висоті 5\$000,
2. місячні вкладки членські у висоті 1\$ (для молодіжи 500 рейсів місячно),
3. добровільні жертви і записи у грошах і інших цінностях движимих і недвижимох,
4. приходи з театральних вистав, концертів, товариських забав і др.

Замітка: Філії обов'язані половину з членських вкладок пересилати що 3 місяці до Гол. Ради Союзу, щоб тим способом дати Гол. Раді змогу розвинути свою діяльність.

§. 6. Члени У. Союзу.

В Союзі розріжнюється членів: а) основателів, б) добродів, в) почетних, г) звичайних.

1. Членами основателями являються ті члени, які на перших установчих зборах дали почин до зорганізованнн У. Союзу в Бразилії.

2. Членами добродіями можуть бути окремі особи, або інституції, які пожертвуют на річ Союзу суму принаймні 500\$000.

3. Членами почетними можуть бути іменовані Гол. Радою окремі особи за надзвичайні заслуги на полі національної культури, котрі находять загальне признание.

4. Членами звичайними являються особи без ріжниці полу, української народности, прийняті в члени Голов. Радою Союзу, або виділом філії Союзу, коли за прийяттем заявляться дві третині голосів.

5. Тому, кому відмовить прийяття Голов. Рада, або виділ філії Союзу, прислугує право відклику до загальних зборів Союзу, або філії.

§. 7. Права членів.

1. Усі члени мають право брати участь в загальних зборах У. Союзу і своєї філії з голосом рiшаючим і мають право активного і пасивного вибору.

Одначе з огляду на трудности в комунікації, щоб не допустити до майоризовання околицею, в якій відбудуться загальні збори У. Союзу, цілої території, признається звичайним членам право рiшаючого голосу на таких збори в пропорції 1:25, то значить, що тільки один з числа 25 членів даної оселі має мандат на виконувание членських прав, о скільки йде о голосованне на загальних зборах У. Союзу.

2. Члени інституції дістають це право через делегацію інституції.

3. Кожний член дістає від Голов. Ради членську легітимацію.

§. 8. Обовязки членів.

Член обов'язаний: а) попри заплаченне вписового, платити точно місячні членські вкладки, б) піддержувати і працювати на користь У. Союзу в Бразилії, добуваючи для нього нових членів, в) дотримувати постанов статута, г) вести себе морально, щоб не приносити організації нечести.

§. 9. Права членів вигасають:

а) через добровільне виступленне, б) через смерть, в) через виключенне.

1. Виступленне з Союзу мусить член зголосити на письмі до виділу філії, до котрої він належить, або до Голов. Ради, на три місяці наперед.

2. Виключеним може бути член на рішенне виділу філії, або Голов. Ради а) коли більше як пів року не платить місячних членських вкладок, б) коли допуститься неморальних або нечесних, згiршаючих вчинків, в) коли ділає на шкоду Союзу і підкопує його повагу.

3. Виключеному членови прислугує право відклику до загальних зборів на письмі і його протест мусить роздивлятися на найближчих зборах.

(Далі буде.)

Коли хочете показати себе Українцем-патріотом, так користайте з нагоди!

Складайте на позичку Національної Оборони!

же вами. Непорозумінне в номенклатурі в німецькій пресі впливає з того жерела, що ся преса, маючи на увазі Сх. Галичину, ніяк не може зрозуміти, як сю територію можна називати Зах. Україною, а через те переносить назву „західної“ на східну, себто давню російську Україну.

Балканізація Галичини

Самооборонна акція українського населення у Східній Галичині йде далі. Хоча ляхів цензура рідко пропускає вістки про неї в пресі й таким чином намагається вдержати ілюзію „домашнього мира“ в Східній Галичині всеж таки польська преса, з окрема орган львівської поліції Gazeta Codzienna робить великий алярм, що „tajna mafia ukraińska działa“ й накликає до строгих репресій. Сей крик ляхської гніни має вже успіхи, бо прим. в Судовій Вишні від 28. VI. до 2. VII. переарештовано майже всю українську інтелігенцію і піддано їй середовіччі тортури. Очевидно, що ні арешти ні тортури не вдіють тут нічого, бо галицьке пекло може корінно змінитися аж тоді, коли зміниться той фактичний стан, наслідком якого Східна Галичина опинилася в ляхчій окупаційній криміналі. На ляхчий терор українське населення мусить відповідати самообороною до останніх сил і до остаточного успіху.

Військову стайню разом з кіньми й великими припасами сіна й соломи власність польського полку піхоти Старім Селі біля Бібрки, підпалили на днях невідомі люде. Від шопи занялися мешкальні будинки. Все згоріло до тла. Шкода виносить поверх 9,000 000 марок польських. Ведеться слідство („Przegląd Poniedziałkowy“ з 4. липня).

Поверховий „Людів Дом“ в Березові біля Яблонова (печеніж. повіту) в яким містився польський „Сокіл“, захоронка (для крадення українських душ — Ред. „У. П.“) і польська школа, згорів оноді до тла. Підпалили його Українці. Поляки у Східній Галичині знова втратили одну „praco-wk-y“ наслідком „злочинного саботажу“ („П. Kurj. Codz.“ з 6. липня).

В селі Рінках, повіт Рава Руська, згоріло кілька хат, 10 стоділ, 9 стаєн і багато інвентаря вартости около 15,000,000 м. п. Доми належали до Поляків („Gaz. Codz.“ з 10. VII.).

В селі Робуках повіт Ніско, згоріла хата, 2 стодоли та інвентар Поляка Себаст. Козака саме в хвилі, коли в нього відбувалося весілля. Шкода виносить около 5,000,000 п. м. Пожежа вибухла наслідком підпалу. Ведеться слідство („Gaz. Codz.“ з 10. VII.).

В селі Добростанах біля Львова застрі-

ресою характеру редакторів „Людів“ — з їх безсоромною злочинною провокацією і денунціованнем.

Хто переглядає сю рептилку, котра носить назву „Людів“, міг за примітити цікаву появу. Коли тільки редактори задумують забавитися в поліцейських і денунціантів, зараз же користуються португальською мовою. Не пишуть вони по португальськи, щоб наприклад оповісти бразилійському загалови щось про польську державу, про її політичне положення, про польську культуру, щоб в перекладах познайомити тих, що не уміють по польськи, з деякими творами польської літератури — ні! Вони знаходять португальську, всім, отже і поліційним органам, зрозумілу мову, коли ходить о денунціацію, коли в них відізветься жилка Азевих. — Так було в часі побуту Ексцеленції Митрополита в Бразилії; те саме починається у відношенню до делегата нашого Уряду п. Карманського.

Виїхав Митрополит, забули редактори „Людів“ португальську мову, нападаючи на його особу. Віднайшли її зате, нападаючи на присутного тут п. Карманського.

Ціль ясна і говорити про неї не стоїть. Та шановні редактори минулися з цілюю. П. Карманський стоїть на становищі надто сильному, щоб денунціації „Людів“ могли його захитати. Редактори „Людів“ і в сім випадку так, як було у випадку денунціовання і клеветання Ексцеленції Митрополита, зроблять хиба досвід, що діється з тим, хто плює в гору, або проти вітру.

Ми-ж з свого боку, вдячні „Людів“ за те, що він врешті скинув маску і виявив своє лице в повній наготі, бо ми тепер знаємо, з ким маємо до діла. І відповідаючи редакторам „Людів“ тільки на їх вічні докори, немов то ми вживали в полеміці за мало делікатних слів, скажемо тепер без обиняків: Ми бачимо, що ми помилялися, та що надто в рукавичках з вами заходилися. І жалуємо, що зразу не пішли слідами ваших земляків Сьві-

нійші суми від поодиноких осіб В слід за тим Комітет рішив звернутися до Комітетів по оселях з горячим зазивом, щоб вони зайняли справою пильнійше і перед замкненнем позички намагалися доповнити зібрану суму принаймні до половини цієї суми, яка була розписана, т. зн. 50:000 мільрейсів.

А далі з огляду на намірений скорий виїзд з Бразилії делегата Уряду п. проф. Карманського рішив Комітет вівзати всі Комітети по оселях, щоб вони в найкоротшому часі поприсилали до Прудентополя точні списи підписчиків, тальони посвідок і находячіся під сю пору в їх руках зібрані суми, щоб можна було перевести шконтрум каси, скласти точні списи підписчиків до оголошення в „Праці“, та щоб при своїм виїзді п. Карманський міг забрати з собою до Уряду всі документи, на основі котрих Уряд зможе перевірити діяльність Комітету і свого делегата.

Комітет Позички Нац. Оборони.

— « » —

Вісти з „Укр. Союзу в Бразилії“.

Дня 19. VIII. відбулися конституючі збори в Прудентополі-Маркандес, під президією Впр. О. Ігумена Шкірпана. Після реферату п. Карманського, в якому було представлено ціль організації і її намірену діяльність, зібрані рішили приступити до засновання філії У. С. в Бр. і зараз же вибрано виділ в такому складі:

Голова проф. Кокоруза, заст. гол. Іван Багрий, секретар Юрко Банах, виділові Василь Мисько і Мих. Зарівняк, касієр Семко Майстрович, контрольна комісія: Ілько Кадлубіцький і Мих. Брикайло.

Допись.

ДОРІЗОН

Хвальна Редакція „Праці“. Отрим просимо о поміщення сего нашого повідомлення. Нисше підписаний Укр. комітет „помочи жертвам війни“ в Дорізоні, подає до прилюдної відомости що на зборах

прикрої, болотнистої дороги много народу вже в суботу приїхало з найдаліших околиць. Ексц. Митрополит відпращи Сл. Божу о год. 9 читану, а відтак були присутні в архієрейських ризах на троні на співаній Службі Божій, яку відправив Впр. о. Омелян Ананевич в аспеті Впр. оо. Кл. Бжуховського і о. Івана Сенишина, яко дияконів.

По Службі Божій відбувся обряд посвячення і законання місійного креста; обряду посвячення довершили самі Митрополит а відтак весь наряд взяв на рамена сей крест і зі співом „з нами Бог“ в тричі обійшли церков, опісля законано його побіч входячих дверей.

Гарна була також і наука, яку виголосили Архієрей по богослуженню. Народ відновив свої обітничі дані Гоподу Богу, а се обітничі Кресту святому, також присягу супружеську і обітничю св. тверезости. Заохотили народ до витревалости в добрім, до життя правдивого — християнського. Працались і благословили всіх нас. Вкінці заповіли на понеділок посвячення церкви в Трес Капонес і свій відїзд в ночи з понеділка на вівторок.

Господь Бог благословив погодою так, що церков на Трес Капонес діждалася надсподіваного свята і торжества, що її посвятив наш найдорощий Владика Митрополит Андрій.

Посвячена зістала в честь Найсвятішого Серця Христового а моці які заложили в престіл сей церкви, се кусник тіла і костей нашого українського святого мученика за єдність св. Церкви — святого Йосафата. Моці ті мали Іх Ексцеленція для свого ужитку-почитання в гарно виробленім релікварі, який носили на грудях і ніколи мабуть не подумали, що моці ті зложать в церкві на Трес Капонес, де в особливий спосіб потреба заступництва св. Йосафата, щоб Господь Бог дав ласку навернення для відпавших від віри батьків наших від віри св. католицької.

В поведілок рано о год. 8-ій вже були Ексц. Митрополит зі всіма священиками в церкві в Трес Капонес. Тут зараз зачали слухати св. Сповідей. О год. 10-ій почався обряд посвячення церкви. Самі Ексцеленція при помочи о. пароха три рази обливали св. престіл, то водою то вином свяченим, помазували і святили; відтак відбулася процесія з мощами св. мученика довкола церкви три рази

кілька хат, 10 студію, вентаря вартости около 15,000 м. п. Доми належали до Поляків („Gaz Codz.“ з 10. VII.)

В селі Робулках повіт Ніско, згоріла хата, 2 стодоли та інвентар Поляка Себаст. Козака саме в хвилі, коли в нього відбувалося весілля. Шкода виносить около 5,000.000 п. м. Пожежа вибухла наслідком підпалу. Ведеться слідство. („Gaz. Codz.“ з 10 VII.)

В селі Добростанах біля Львова застрілили якісь „опришки“ польського поліціанта Францішка Стчельського «П. Gaz. Godz. з 10. VII.). Заговор проти Пінсудського й польського уряду? Читаємо в „Kurjer-i Codzienny“: „Як довідуємося, тутешнім (краківським) поліційним органам удалося покласти на слід більшої української організації, яка на широку скалю приготувала акцію проти начальника держави й уряду.

До сеї організації належить велика кількість студентів Українців які вчать в тутешніх вищих школах.“

Рафіновані денунціянти.

„Ja, das Schrecklichste auf Erden
Ist der Kampf mit Ungeziefen,
Dem Gestank als Waffe dient.
H. Heine.

Чи мало слів ми витратили на полеміку з редакторами „Люду“ і тепер починаємо каятися. Полемізувати з чесним і шануючим себе противником часом корисно і приємно. Та коли мати до діла з неулічимим маняком чи сліпцем, або з безсоромним брехуном, котрому не допоможе дати по пальцях хочби стораз, тоді приходиться здвигнути раменами і скласти зброю, кажучи: „шкода часу і атласу“.

Безконечну скількість ми вказали фактами істину, яка не потребує доказу, що Поляки покумалися з російськими розбишаками з під прапора Троцького, та що український нарід по цей і той бік Збруча бореться і боровся з большевиками — а придуркуваті редактори „Люду“ в одно торочать: біле є чорним, а чорне є білим.

Та на глупоту ліку нема; дурному — каже наша приповідка — вічна память. І цею приповідкою так і годилосяб закінчити сю полеміку з редакторами „Люду“ — тим паче, що у нас на черзі чимало пекучих і поважних питань, котрих ми не можемо нехтувати ради лічення неулічимої глупоти.

Але ми маємо до діла з другою

нагою, бо ми тепер знаємо, з ким маємо до діла. І відповідаючи редакторам „Люду“ тільки на їх вічні докори, немов то ми вживали в полеміці за мало делікатних слів, скажемо тепер без обиняків: Ми бачимо, що ми помилялися, та що надто в рукавичках з вами заходилися. І жалуємо, що зразу не пішли слідами ваших земляків „Світ'у“, які назвали вас „каналіями“. Щоб сю похибку направити, ми закінчимо розмову з вами так, як годиться. Отже: Vorwärts canaille! Щаслива вам дорога!

З Бразилії.

Дня 3. вересня збудуться збори в сали Народного Дому, на котрі запрошаєсь Ш. П. з міста, лівій S. João, Rio dos Patos, Candido Abreu, Barra Grande, Oliveira, Inspector Carvalho, Abril, Ruy Paulista. Зборами проводити буде делегат Галицької Укр. п. проф. П. Карманський. Всі без винятку повинні явитись.

Календар »Праці« вже друкуєсь, та можна вже замовляти.

Недавно прибуло 200 родин німецьких, котрі осідають на стадо в С. Катарині.

Англійський наслідник трону заміряє відвідати Бразилію.

Дня 27. вересня починаєсь в Рію конгрес Евхаристийний.

Засідання Комітету Позички Нац. Оборони. Д. 19. VIII. відбулося засідання Комітету Н. Оборони, на котрім сконстатовано:

1. Що дотепер вплинуло до Каси Комітету грошей на суму 31:270\$000, з чого Урядови на руки През. дра Е. Петрушевича було вислано 25:000\$000, а решта з суми находиться, будь на банковій книжечці, будь в касі Комітету.

2. Що останніми часами діяльність Комітетів по кольоніях зовсім завмерла так, що на позичку впливають тільки спорадично дріб-

Донисьь.

ДОРІЗОН

Хвальна Редація »Праці«.

Отсим просимо о поміщення сего нашого повідомлення. Нисше підписаний Укр. комітет »помочи жертвам війни« в Дорізоні, подає до прилюдної відомости що на зборах сего комітету, які збулись дня 27. VII. с. р. комітет сей зістав доповнений ось сими членами: на місце секретара п. В. Дороцького і контрольора п. С. Магійського, які виїхали з сеї кольонії, покликано на секретара п. Дмитра Хруня а на контрольора п. Михайла Іванишина.

Комітет сей в часі одного року свого ділання збирав добровільні датки на поміч жертвам війни. Збіркою жертв по кольоніях занялися Вп. п. п. Мих. Іванишин (завада), Ник. Футерко, Тан. Пастух, Ст. Божик, Дам. Бабірецький, Ів. Сидорович, Ів. Бусько, Гр. Солучик, Ів. Шпічаг, Сем. Водоніс, Ів. Кіналь, Ів. Дозорец, Андр. Борщ, Ник. Редьва, Андр. Тарасюк, Мих. Білик, М. Ниділя, Волод. Дороцький.

Комітет складає їм за се від наших нещасних жертв війни ширю подаку. За цілий рік на руки касіера вплинуло жертв в сумі 810\$300 р. З чого від комітету укр. жінок з Росью Роіз (М. Станкевич і А. Бурко) вплинуло 100 мільрейсів, решта з околлиць Дорізону.

З того вислано Укр. Горожанському Комітету в Львові 300\$000; для сиріт на руки Іх Ексц. Митр. Андр. 200\$000 і Укр. Комітету Помочи жертвам війни у Відні 300\$000, а видатки канцелярійні, печатання друків і печатка 41\$900; з відси в касі комітету є довг 31\$600.

Комітет розвиває свою діяльність дальше; збирає при всяких нагодах жертви хоч як найменші на сю так гарну ціль. — Комітет збирає ті жертви розпродажою цеголок, кожда по 200 рейсів. — Комітет сей просить всіх Українців кольонії Рію Кларо, щоб відносились з довірем до згаданого комітету, та щоб при всяких нагодах збирало датки для наших нещасних жертв війни, передаючи узбирану суму на руки касіера. Книжочок з цеголками до розпродажу можна дістати у котрого небудь комітетового.

За Укр. Комітет помочи жертвам війни в Дорізоні.

о. Омелян Янаневич
голова

Дмитро Хрунь
секретар

Ексц. Митрополит А. Гр. Шенгицький серед Українців в Аргентині.

(Конець.)

І дійсно неділя 26. червня запішеся глибоко у серцях Українців-католиків Аргентини. На той день і випогодилось доволі по довгих днях слоти, а мимо

ли Ексц. Митрополит з всіма священиками в церкві в Трес Капонес. Тут зразу зачали слухати св. Сповідей. О год. 10-ій почався обряд посвячення церкви. Самі Ексцеленція при помочи о. пароха три рази обливали св. престіл, то водою то вином свяченим, помазували і святили; відтак відбулася процесія з мощами св. мученика довкола церкви три рази Два рази в правий бік а третій раз в лівий, на ознаку — як нас научали Іх Ексцеленція — що до царства Божого можна вийти двома дорогами: або дорогою невинности, або дорогою покути, покаяння. Дальше ми були свідками, як Іх Ексц. вложили в місця вижолобані в престолі св. мощі, заляли їх пахучим воском і забили дощичками.

По посвяченню церкви і престола відспівали Архіерей Службу Божу а відтак ще проповідали много, передовсім про святу церкву католицьку. Попрацалсь зі всіма — благословили всіх і так закінчилась та пропамятна днина, а також і побут Ексц. Митрополита в наших кольоніях в Аргентині.

Ми бачили скільки трудів мусіли перенести Ексц. Митрополит, щоб обіхати нашу кольонію — ми за се не в силі їм вповні віддячитись. Нехай їм Господь милосерний щедро за се нагородить своїми небесними ласками. Нехай кріпить Іх при здоровлю, щоб ще много могли потрудитись для добра нашого українського народу, щоб і для нас українських емігрантів в Аргентині і Бразилії виклопотали в Апостольській Столиці нащу питому церковну власть, — се для нас найбільша булаб від них ласка і памятка. За се і память про любого Митрополита, найдорозшого Батька, тревалаб з рода в рід в памяти українського народу в Аргентині і Бразилії.

Очевидець.

Оголошення.

КУПУЙТЕ СВІЖЕ НАСІННЯ!

Коли хочете покласти кінець наріканням, що насіння не кільчаться а притім заощадити собі час і гроші, то купіть собі потрібного вам насіння у складі Михайла Іванкова. Він справджує з Європи що б місяців свіже, найлучшої якости насіння, як: капусти, бураків, моркви, і інші.

Панове Купці! Хочете набути доброго і свіжого насіння для своїх фрегейзів, а притім мати значний зиск, так приходіть сей час, або пишіть по цінник на адресу: Miguel Iwankiw, Prudentopolis, Paraná.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

☀ ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ ☀

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в різновидні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начиня кухонне і прочі знаряди рілньничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Parana

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІУ

купує насінє лєну і конопель. як також прядиво льняне і конопельне. Одно кїльо насіня з лєну платить по 400 рейсів; насінє конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте і кїльо 1300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão Parana

Або через посередництво Григорія Тари — Портон.

СКЛЕП

НИКИТИ ДОНЯКА

в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив єще в р. 1908 у великїм мурованїм домї враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звїдтам до Іраті. Кождий, хто заїде у його дїм, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рілньничого.

Кудую герву-мате і інші продукта хлїборобські.

В разї потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольїї Іраті.

Одинока українська фабрика цукорків
ІВАНА КУТНОГО

CURITYBA — MARTINS AFFONSO № 6.

Виробляє ріжнородні цукорки ріжного смаку і зовнішної форми.

Досї у Парані не було української фабрики цукорків а коли она існує від двох місяців спішіть з замовленнями. По цукорки пішіть і голосітьєн до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

Cirurgião — Dentista

BELMIRO DE OLIVEIRA

ФАБРИКА КАВИ

68)

Крївава книга

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше).

11. Многі польські часописи дуже често видумують і пускають в світ сплетні, щоби спричинити нові репресії та нові арештування. І дійсно після таких видуманих дзєвникарських донесень слїдують зараз нові масові арештування, висилається карні експедиції до «збунтованих» сіл, конфїнується всю Українську інтелїгенцію, переводиться нові ревїзії і падають жертвою нові сотки й тисячі спокійних Українців (н. пр. в Бобречині, Надвірнянщині і т. д.). Такі сплетні мають крім цього на цілі не допустити до пущення на волю інтернованих і полонених Українців.

12. Поляки пустили між іншими в своїх часописах нароком вістку, що буцімто варшавське правительство порїшило заснувати Український Університет у Львові. В дійности був це підступ, що мав на меті обдурити світ і викликати в ньому персьвічення про толеранцію Поляків. А рівночасно замикають Поляки Українським студентам вступ на львів-

кий університет і на політехнику, ба навіть забороняють Українцям уладити власним коштом приватні Університетські курси для своєї молодїжи.

Закїнчення

Отсею кровю серця писаною Книгою ставимо Польшу на суд цілого культурного світа та обжаловуємо її, що вона доконаними на Українцях злочинами та насильствами потоптала на українських землях Галичини найбільш примїтивні права чоловіка, постанови міжнародного права і ті всі права, які виборов собі і посїдав український нарїд на тих землях.

Ми обжаловуємо польські окупаційні власти і польську армію:

І. О ЗВІРСТВА І ПЕРЕСТУПИ ПІДЧАС ВЕДЕННЯ ВІЙНИ

(мордування полонених українських старшин і мужви та членів Українського Червоного Хреста, побивання, знущання, ограблювання українських полонених, насильне забирання Українців до польської армії, вимушування військових чинитьб у українського населення).

(Далї буде)

BEVAM AS CERVEJAS DA

ATLANTICA

CAIXA
POSTAL
246.

TELEPHONE
454.

MARCA REGISTR.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвасу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитана, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжїбре; ГАЗОВИ: з Цитрини, Абакаші, Малин, Помаранч, Содова вода.

Панове Хлїбороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насінє ячменю за контрактом і продаємо вибранє насінє ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і економічні.

Одинокий склад нашої пивоварні у

Досі у Парані не було української фабрики...
існує від двох місяців епістіль з замовленнями. По цукорки пішіть і
голосіть ся до ІВАНА КУТНОГО в Куритибі.

Cirurgião — Dentista
BELMIRO DE OLIVEIRA

Prudentópolis — Paraná

Цей дентист — хірург, який перебувати-
ме лише через короткий час у Прудентопо-
ли, рве зуби без болю, виконує всякі робо-
ти дентистичні, як: чищення зубів, пльом-
бовання, вставляване штучних і т. д. а все
по цінах уміркованих.

Години офісові: 8—11 з раня; 2—5 по
полудни.

ФАБРИКА КАВИ
S. JOÃO
Antonio Candido Cavalim
Iraty — C. № 21 — Parana

Панове купці! Коли хочете набути доб-
рої і смачної кави, чистої і без домішок
зайдіть до нас, а не пожалуйте. Кождий
любить добру каву, проте і радо будуть
купувати її у вас.

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ,
ІВАНА КУЧМИ

Маємо на складі різнородні товари, як: фазенда, армариньо — начине,
кухонне, напитки краєві і заграничні, залізо і всякі продукта споживчі.
Також виконуємо кравецьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завсїгда лиш своїх!

CASA „DNISTER“
de João Kutchma

Rua Vidzconde e Nacar — União da Victoria — Paraná

PHARMACIA POPULAR
— de —

O. Santos Pacheco
Prudentópolis — Paraná

Великий склад дрогуерії і хемічних про-
дуктів. Можна набути ріжні ліки гомеопат-
тичні та інші ліки на ріжні хвори.

Ціни догідні.

Dr. ROMULO CARDILLO

Clinica medica e cirurgica

Лічить недуги мушин і женщин так внут-
рішні як і зовнішні. Приймає недужих від
8—11 год. рано і від 2—5 по полудни.
Мешкає при улиці Dr. Vicente Machado.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР
CURITYBA
Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновішої системи. Виконує всякі операції хірургічні.
Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить луча-
ми «Roentgena». Посідає власну лабораторію до оглядін хемічних і мікроскопо-
вих, та великих інших оглядін крові в слабостях внутренних.
Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

ПЕРША І НАЙСТАРША ТОРГОВЛЯ В АНТОНІО ОЛІНТО

Теодора Шира

піддає на складі все, що входить в т. з. Secessos e Molhados
а іменно: ріжнородної якості полотна, фазенти і армариньос,
хустки, кози, капелюхи, каземіри, готові убраня, начиня кухонні,
ріжні річі з римарських і ковальських виробів. Має також все на
складі найліпшої марки, муку, каву, цукор, сіль, перець, нафту,
сірники і преріжне всячина.

Ріжні напитки, почаши від таної, але міцної мов оковита,
горілки, а скінчивши на дорогих винах. — Купую все і продаю
все. — Ціни як найдешевші. Українці з А. Олінто памятайте на
клич: «Свій до свого»; Тому не оминайте свого котрий не раз з
Вами ділив добре і эле і не в однім помагав.

ALFREDO SCHNYER

Estação de Curitiba

col. Antonio Olybto,

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
Костя Одрецького
В АНТОНІЙО РЕБОУСАС — ПА-
РАНА.

Один з найбільших і найстар-
ших склепів в цілім муніципію Іраті.

Продаю товари ріжнородні — яких
справді хто забажає — фазенда; залізо;
знаряди домашні, кухонні, і усе, що по-
трібне до ужитку домашнього і рільни-
чого.

**НАПИТКИ РІЖНОРОДНІ. — СКУПО-
ВУЮ ГЕРВУ.**

На складі: кава, цукор, усі споживчі
товари. Капелюхи, стрільні артикули, ок-
раси зі золота як: брошки, перстені, лан-
цупки до годинників і т. д.

Чого Вам треба — купите і будете
вдоволені.

Konstantino Odrecky.

Antonio Rebouças — Paraná.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА
ЛІНІЯ ЕСПЕРАНСА — ПРУДЕНТОПОЛІС

Поручаємо наш ново-отворений склеп, в
котрім мож набути всего — добре і тане
Маємо всякі матерії, капелюхи, убраня
готові, пали парасолі, як також всякого
рода заліззя.

Продаємо сіль, муку, каву в зернятах і
мелену і все, що тільки забажаєте.

**Ціни умірковані і продається все танше
як у інших торговлях.**

Купуємо, герву, мід, віск, масло і прочі
продукта кольоніяльні.

Памятайте, що вже раз треба поняти
сей великий клич: «СВІЙ ДО СВОГО!»

З глибоким поважанем

Семчишин — Опушкевич & Спілка

Українці, котрі суть на лістах війскових,
а раді би себе звільнити від війська повинні
задалегіть виробити звільнене. Час на се
виходить до 15. листопада. З тими рекі-
рементами удавайтесь до п. В. Лопатюка
Сей чоловік вже много увільнив, то і тепер
увільнить. Представте свої причини, та не
відкладайте. Ідіть до Українця бо нині клич:
«Свій до свого з всіми потребами!»

НАЙЛУЧШЕ ПИВО
ВІРОБЛЯЄ

Cervejaria
„Cruzeiro“

Подаєсь до відома, що
купуєсь також ячмінь.

Curityba — Paraná c. p. 180

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці кап
фляшкових, купую всякі продукта крає-
ві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira — Paraná

Печатня оо. Василян в Прудентополи